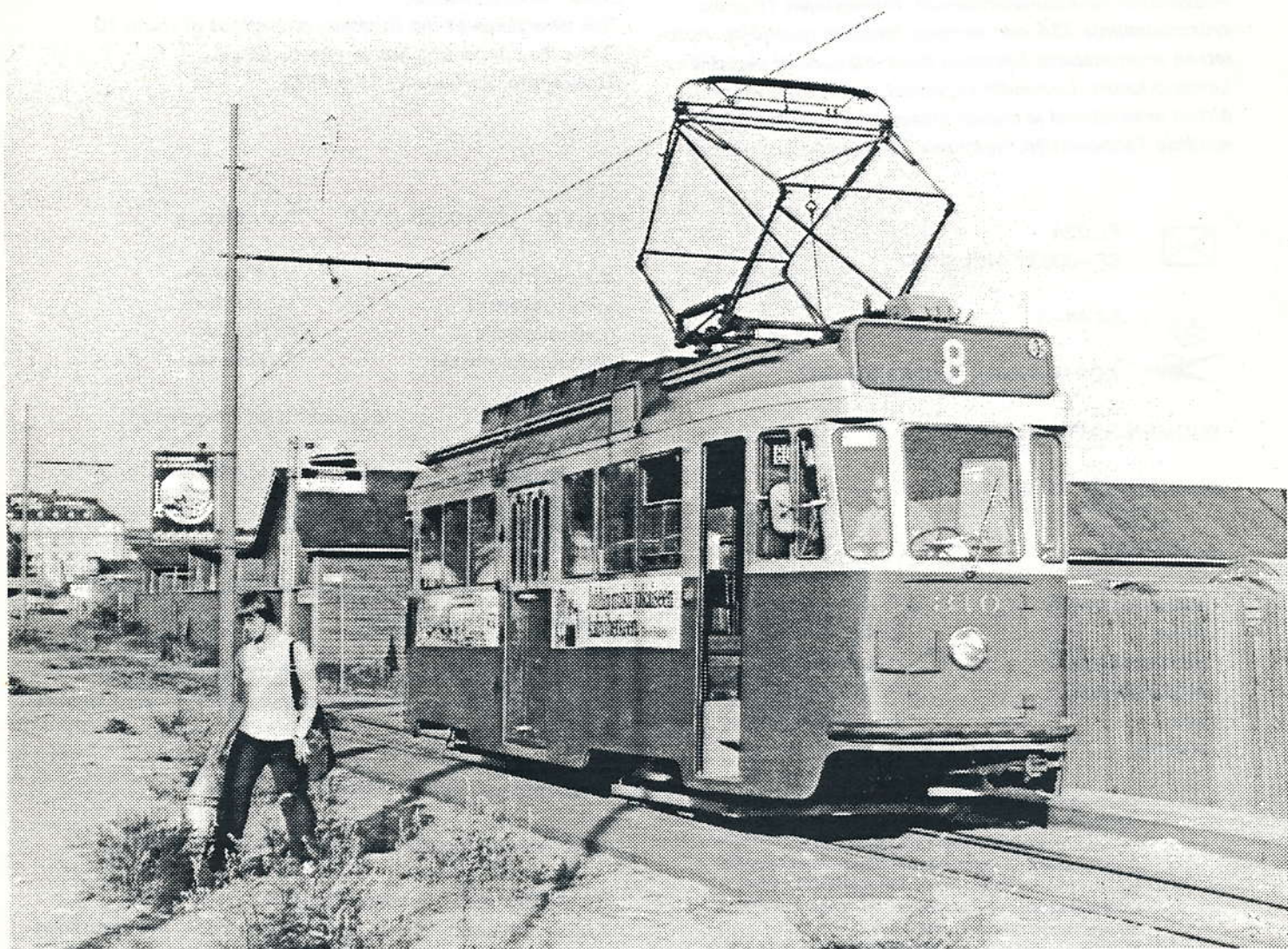

TRAITIOI

1 1983

Ruskeasuon runkolinjaterminaali. Runkolinjan 10 ainoa syöttöbussilinja 23A odottamassa Ilmalaan menijöitä. Autotietkan ensimmäisenä Mercedes Benz -pikkubussi perässään Leyland-katuri. Leylandin tyyppiset isot autot eivät olleet pitkän akselivälinsä ja pienen maavaran vuoksi kovinkaan edullisia Tenholantien (nykyisen Tenholanpolun) notkel-

missa Keskuspuistossa.

This view taken at the Ruskeasuo terminus of route 10 shows the connecting bus service to Ilmala.

Kuva/photo: J. Rauhala, 13.9.1973

PL 234
SF-00531 HELSINKI

54 48-3

KOP Hki-Aleksi 103160-1003977

SUOMEN RAITIOTIESEURA ry

Perustettu 16.1.1972

Johtokunta:

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
sihteeri
rahastonhoitaja
arkistonhoitaja
jäsen
varajäsen

I. Leppänen
T. Niskanen
J. Rauhala
P. Leinomäki
A. Hellman
J. Hannikainen
E. Virta

Kansikuva/On the cover:

Vielä viime vuosikymmenellä Salmisaaren radalla oli nykyistä pidempi yksiraiteinen osuus niin kuin kuvamme Sulhasenkadun pysäkillä osoittaa. Nykyään tässä paikassa on jo kaksiraiteiden käytettävissä. Kymmenisen vuotta sitten olivat myös nimikkovaununjärjestelmän viimeiset hetket käsillä.

Kuvassa vuoron 80 ainoa oikea vaunu eli 310. This view was taken on the lengthy single track section of route 8 in Salmisaari. A second track has since been built at the site of this view, but a short bit of single track line still remains in operation.

Kuva/photo: J. Rauhala, kesä/summer 1972

RAITIO ISSN 0356-5440 7. vuosikerta

päätoimittaja
toimitussihteeri
uutistoimittaja
aikataulutoimittaja

I. Leppänen
J. Rauhala
A. Hellman
J. Oksanen

Kustantaja Suomen Raitiotieseura ry

Painopaikka Hera, Helsinki 1983

Ilmestyy neljästi vuodessa.

RAITIO on paikallisliikenneharrastajien sitoutumaton teollinen aikakausjulkaisu.

Julkaisuun kirjoittavien henkilökohtaiset näkemykset eivät välttämättä ole yhteneviä toimituksen ja yhdistyksen kannan kanssa.

Ilmoitushinnat pyydettyä toimitukselta.

Lehti jaetaan jäsenille maksuttomana jäsenlehtenä.

© COPYRIGHT Suomen Raitiotieseura ry 1983

Tämän julkaisun tai sen osan jäljentäminen, monistaminen ja levittäminen mekaanisesti, valokopioimalla tai sähköisesti ilman toimituksen ja kirjoittajan tai kuvaajan lupaa kielletään tekijänoikeuksista annetun lain (404/1961) nojalla.

HKL:N LIIKKUVA KALUSTO 1983

Koskaan aikaisemmin ei RAITIOssa ole julkaistu näin laajaa HKL:n kalustoluetteloa. Lukijoilla onkin nyt tilaisuus perehtyä kaikkeen liikkuvaan kalustoon, jota pidetään kirjoissa; tämä luettelo on päivätty 31.12.1982.

Museovaunut eivät kuulu luetteloon, eivätkä myöskään metrovarikolta löytyvät vanhat moottorivaunut M2-M6, raiteentukemiskoneet, ratakuorma-autot yms.

Kaikenkaikkiaan tämän kalustoluettelon esittämät tiedot ovat virallisia (ja siksi RAITION toimitus ei ole niitä tarkistanut).

Pyrimme vuosittain kertomaan luetteloon tulleista muutoksista.

KAUPUNKILINJA-AUTOT

HKL nro	Alusta	Kori	Hankinta- vuosi	Kpl
1	SWS BT-69/Str.	Wiima (johdinauto)	-79	1
9	Volvo B 59-59	"	-72	1
238-256	Sisu B 53 SP	"	-72	18
257-311	Sisu BT-69 CR	"	-72-73	52
312-321	Sisu BT-69 CR	"	-73	10
322-325	Sisu BT-53 CR	"	-72	4
326-374	Sisu BT-69 CR	"	-73	49
400-409	Sisu BT-69 CR	Autokori	-74	10
410	Volvo B 59-59	Wiima	-74	1
411-419	Scania BR 111 M	Autokori	-74	9
421-430	Volvo B 59-59	Wiima	-74	10
500-503	Sisu BT-69 CR	Autokori	-75	4
504-533	Sisu BT-69 CR	Autokori/Stülb	-75	30
540-559	Volvo B 59-59	Wiima	-75	20
560-579	Scania BR 111 M	"	-75	20
580-590	Scania BR 111 M	Autokori	-75	11
600-609	Volvo B 59-59	Wiima/K-100-220	-76	10
610-629	Scania BR 111 M	"	-76	20
630-649	Sisu BT-69 CR	"	-76	20
650-659	" BVT	"	-76	10
700-709	" "	"	-77	10
710-719	" CR	"	-77	10
720-754	" BVT	"	-77	35
800-844	" "	"	-78	45
862-891	Sisu B 53 SP	Wiima	-70	21
892-921	Scania BR 110	"	-69-70	26
922-941	"	"	-71	18
942-951	"	"	-72	10
952-953	"	"	-73	2
954-958	" BR 111 M	"	-73	5
960-965	Scania BR 112	Delta City	-79	6
970-988	Sisu BT-69 BVT	"	-79-80	19
989	Sisu BT-71 BVT	"	-79-80	1
				518

Kouluautot (ammattikoulun käytössä)

11,12	Volvo B 58	Wiima	-79(-68)	7
13,14	"	"	"	
15,16,17	"	"	"	
8310	Sisu B 53 SP	"	-68	1
				8

Tilausajolinja-autot

HKL nro	Alusta	Kori	Rek.nro	Hankinta- vuosi	Kpl
1501	Sisu B 84	Wiima	AYP-12	-70	1
1502	Sisu BK 84	"	ACL-450	-74	1
1503	Mercedes-Benz L 508 D	Kiitokori	AEK-597	-76	1
1508	" — LP 608	Autokori	BOV-81	-67	1
yht.					4

Linja-autojen kokonaismäärä

530

HENKILÖAUTOT

HKL nro	Merkki ja malli	Hankinta- vuosi	Rek.nro	Sij.	Hall. tsto	Kpl
1519	Ford Escort 300 Kombi	-75	AEK-536	TÖ	TR	1
1535	Toyota Corolla KE 70	-81	A0B-398	VA	RK	1
1555	Saab 900 GLS	-82	AP0-341	PK	YM	1
1558	Toyota Corolla KE 70	-80	ANK-655	KO	RK	1
1560	" "	-81	A0B-397	KO	RK	1
1572	Ford Escort 1.3 L	-81	A0C-552	PK	YM	1
1573	VW 2D Sedan 1200	-75	AEK-535	VA	IS	1
1579	Ford Escort 1.3	-82	AP0-831	MV	RK	1
1582	Toyota Corolla KE 70	-80	ANK-654	KO	RK	1
1587	Ford Escort Kombi	-77	AJM-795	KO	RK	1
1588	Saab 99 GL-TM/2470	-76	AEK-596	PK	YM	1
1590	Saab 900 GLS TA 5	-79	ALV-682	PK	YM	1
1591	Lada 5D Vaz 2102	-76	AEK-592	MV	RK	1
1592	Datsun 160 J	-80	AMX-581	VA	TR	1
1593	Ford Escort 1.3	-82	APL-910	RU	TA	1
1595	Ford Escort 1.3	-81	A0C-553	PK	RK	1
yht.						16

VUOKRATUT HENKILÖAUTOT

1536L	Toyota Corolla KE 70	-81	A00-892	MV	TM	1
1551L	VW Golf LD	-80	ANP-131	RU	YM	1
1556L	" " "	-81	A0U-771	RU	LL	1
1569L	Volvo 343	-81	ALM-679	PK	YM	1
1571L	VW Golf LD	-81	A00-635	RU	LL	1
yht.						5

HENKILÖAUTOIKSI REKISTERÖIDYT PAKETTIAUTOT (bussipakettiautot)

1544	Datsun Patrol	-82	APT-443	MV	TM	1
1547	Toyota Hi-Ade	-82	APX-311	MV	TM	1
						2

VUOKRATUT PAKETTIAUTOT

1538L	Toyota Hi-ACE	-80	ANT-106	HT	IS	1
1521L	Toyota Hi-ACE diesel	-81	AML-675	RU	LL	1
1522L	VW-bussipaketti	-81	APA-701	RU	LL	1
1557L	" "	-81	A0C-726	RU	LL	1
yht.						4

L = Leasing-auto

PAKETTIAUTOT

HKL nro	Merkki ja malli	Hankinta- vuosi	Rek.nro	Sij.	Hall. tsto	Kpl
1506	Leyland Sherpa 250	-78	AKP-849	VA	YH	1
1518	Ford Transit 100 Van	-79	ACM-145	TÖ	TR	1
1520	" " " "	-81	AOL-602	KO	TR	1
1524	VW LT-280	-79	AKP-854	RU	YH	1
1530	Toyota Hi-ACE 4d	-81	AOH-482	RU	IT	1
1531	Ford Transit 190D	-78	AKP-845	VA	RK	1
1532	" " 100 Van	-81	AOC-560	KO	RK	1
1533	Toyota Hi-ACE Van	-75	AEK-538	KO	IT	1
1534	" " "	-80	ANH-503	KO	RK	1
1546	Toyota Hi-ACE Van	-82	APV-795	MV	TM	1
1550	VW LT	-82	APQ-461	M-talo	KT	1
1552	VW Kastanwagen	-77	AJM-799	PK	YM	1
1553	Toyota Hi-ACE	-78	AKP-848	RU	YM	1
1580	VW Kombiwagen 23/2400	-78	AKP-847	PK	YM	1
1581	Ford Transit 100 Van	-77	AJM-797	KO	RK	1
1596	VW LT 280	-78	AKP-846	RU	IS	1
1586	Toyota Hi-ACE	-82	AKP-641	MV	RK	1
1583	Ford Transit 100 Van D	-82	APH-581	KO	RK	1
yht.						18

KUORMA-AUTOT

1511	Sisu R 141 BPT/4350	-80 (-72)	A00-352	KO	TA	1
1513	Volvo F 609-3250	-79	AKP-855	RU	YH	1
1514	Sisu U-139 SV/4300	-68	BVF-73	VR	TA	1
1515	Volvo F 609-1-V/3250	-78	AKP-850	RU	YH	1
1516	Karhu Sisu SK 150/4100	-81	AOP-634	KO	RK	1
1528	Sisu LV 131 CIT/4600	-76	AHX-765	VA	RK	1
yht.						6

ERIKOISAUTOT

1504	Sisu LP-138 BIT/4400	-71	BUD-96	KO	RK	1
1505	"	-75	AEK-593	KO	RK	1
1507	International CVT 1600	-67	BIU-63	KO	RK	1
1523	Land Rover Pick Up	-74	AEK-534	KO	RK	1
1525	Mercedes-Benz Schörfling	-79	AME-398	KO	RK	1
1526	Land Rover 109 Van	-78	AKP-852	VA	RK	1
1527	Volkswagen LT 28D	-77	NT-93	VA	RK	1
1529	Mercedes-Benz	-70	ATF-34	KO	RK	1
1537	Land Rover Pick UP	-81	AQM-837	VA	RK	1
1539	Chevrolet Chevy Van	-80	NE-193	RU	TA	1
1541	VW LT 45D	-80	ANC-716	KO	RK	1
1542	Chevrolet	-62	Ei rek.	RU	TA	1
1543	Datsun Patrol	-82	APT-441	RU	TA	1
1559	Volkswagen LT 28D	-77	AJM-798	KO	RK	1
1584	Toyota Land Cruiser	-77	AJM-777	VR	TA	1
1585	"	-76	AHM-699	KO	TA	1
1597	Volkswagen LT 45D	-79	AKP-583	VA	RK	1
yht.						17

TYÖKONEET

HKL nro	Tyyppi	Hankinta- no	Rek.nro	Sij.	Hall. tsto	Kpl
1701	Valtra 712 SYM-J613, kaiv. Roxon	-80	493-AJ	KO	RK	1
1702	Massey-Ferguson 50 B, trakt. + kompr.	-77	572-AH	VA	RK	1
1703	Kauhakuormaaja Massey- Ferguson	-76	433-AH	KO	RK	1
1704	Työtraktori Valmet 602	-78	988-AH	VR	TA	1
1705	Harja " Valmet 500 H/1910	-68	167-AD	VA	RK	1
1706	Harjatraktori Valmet 700 + kpmpr. 13208	-72	289-AE	KO	RK	1
1707	Harjatraktori MF 50R	-80	375-AJ	VA	RK	1
1708	" + trakt.kaiv. Ford 4550	-75	926-AE	VA	RK	1
1709	Harjatraktori Valmet UL742	-75	145-AH	KO	RK	1
1710	Massey-Ferguson 50 B TL, kuorm.	-79	402-AJ	KO	RK	1
1711	Traktorikuormaaja Massey- Ferguson 50 B	-77	887-AH	KO	RK	1
1725	Tiehöylä Lokomo, Teräskarhu	-57		KO	RK	1
1726	" Lokomo AH 121	-68		VA	RK	1
1727	" " AH 160	-72		KO	RK	1
1729	Kauhakuormaaja Michigan 35 AWS	-75	900-AE	VA	RK	1
1731	Kauhakuormaaja Michigan 35 AWS	-72	230-AE	KO	RK	1
1732	Pyöräkuorm. Volvo BM4200	-82	564-AJ	VA	RK	1
1734	" " "	-82	756-AJ	MV	RK	1
1735	Hydr.nosturi Coles	-73	177-AH	KO	RK	1
1744	Sähkönosturi Coles S 710 C	-59		KO	RK	1
1750	Ilmapuristaja Bromvade CV160S	-76		KO	RK	1
1751	Ilmanpuristaja Holman- Tamrock	-79		VA	RK	1
1752	Ilmanpuristaja Holman- Tamrock	-79		KO	RK	1
1753	Ilmanpuristaja Holman- Tamrock	-70		KO	RK	1
1754	Ilmanpuristaja Holman- Tamrock	-76		KO	RK	1
1760	Ilmanpuristaja Bromvade CV160S	-74		VA	RK	1
1765	Höyrymestari MHT-481	-82		KO	RK	1
1770	Hitsauskone Lincoln 400	-74	(AR-023)	KO	RK	1
1771	" " 400	-74	(AR-024)	KO	RK	1
1773	" Strömberg, diesel	-52	(AR-046)	KO	RK	1
1777	Hitsauskone Lincoln 400	-78	(AR-018)	KO	RK	1
1778	" " 400	-78	(AR-019)	KO	RK	1
1779	" " 400	-75	(AR-051)	KO	RK	1
1780	" " "	-75	(AR-052)	KO	RK	1
1781	Hitsauskone Hohbart	-52	(AR-020)	KO	RK	1
1782	" Lincoln GM-71	-69	(AR-043 autossa 1541)	KO	RK	1

HKL nro	Tyyppi	Hankinta- vuosi	Rek.nro	Sij.	Hall. tsto	Kpl
1801	Trukki Tow-Motor			KO	TA	1
1802	Haarukkatrukki TCM					
	FG-14n3	-73		TÖ	TR	1
1803	Trukki Climax			RU	TA	1
1804	" Amaise			RU	TA	1
1805	" "			RU	TA	1
1806	Trukki Toyota 4FB15	-81		MV	TM	1
1808	Traktori Kubota L-185	-78	Kannelmäen asema			1
1809	Trukki Tow-Motor 501 P	-62		RU	YH	1
1810	" "	-62	768-AB	VA	YH	1
1811	" Allis-Chalmers					
	PP-30			VR	TA	1
1812	Lakaisukone Tennant 220	-81		VR	TA	1
1813	Haarukkatrukki Valmet			RU	TA	1
1814	Lakaisukone Wayne-528			TÖ	TR	1
1815	" " -644	-70		RU	TA	1
1816	Traktori Kubota L-245	-79	358-AJ	Malminkartanon as.		1
1817	Lakaisukone Wayne-528	-73		VA	TR	1
1818	Haarukkatrukki TMC					
	FG-15N2	-74	14AH	VA	TR	1
1819	Lakaisukone Tennant 220	-74		KO	TA	1
1820	Haarukkatrukki Toyota 42	-74		RU	TA	1
1821	Maalauskuone Bromvade					
	AC-7D	-74		VA	RK	1
1822	Traktori Kubota L-185	-78	409-AJ	Pohjois-H. asema		1
1823	Imuri Toro-5	-80		"	"	1
1824	Honda F800 2-pyörätraktori	-82	Kulosaaren as.		IS	1
1825	" " "	-82	Siilitien as.		IS	1

60

TYÖVAUNUT

Hank.vuosi

1783	Työmaavaunu 2-aks. (ruokai- luv.)	-73	VA	RK	1
1784	" " (pesuvaunu)	-73	VA	"	1
1785	" 1-aks. (ruokailuv.)	-71	KO	"	1
1786	" " "	-66	KO	"	1
1787	" 2-aks.	-49	KO	"	1
1788	" " "	-49	KO	"	1
1789	" " "	-49	KO	"	1
1790	" " "	-49	KO	"	1
1791	" 1-aks.	-77	KO	"	1
1792	" " "	-77	KO	"	1
1793	" " "	-79	KO	"	1
1794	" 2-aks.	-49	VA	"	1
1797	" 1-aks.	-63	KO	"	1
1798	" " "	-64	KO	"	1
1799	" " "	-65	KO	"	1
1800	" 2-aks. (pesuvaunu)	-71	KO	"	1
2100	" " (ruokailuv.)	-75	KO	"	1
2101	" " (pesuvaunu)	-75	KO	"	1
2102	" " (ruokailuv.)	-75	VA	"	1
2103	" " (pesuvaunu)	-75	VA	"	1
2104	" " (ruokailuv.)	-76	KO	"	1
2105	" " (pesuvaunu)	-76	KO	"	1
2106	" " (ruokailuv.)	-77	VA	"	1
2107	" " (pesuvaunu)	-77	VA	"	1

HKL nro	Tyyppi	Hank.vuosi	Sij.	Hall. tsto	Kpl
2108	työmaavaunu, 1-aks.	-78	KO	"	1
2109	"	-78	KO	"	1
2110	"	-79	KO	"	1
2111	"	-79	KO	"	1
2112	kuivakäymälä	-71	KO	"	1
2113	"	-71	KO	"	1
2114	vakuumi WC	-73	KO	"	1
2115	"	-79	KO	"	1
2118	Schörling hiomavaunu (ent.nro H1)	-53	KO	"	1
2119	" (" H2)	-55	KO	"	1
2120	harjavaunu (" H20)	-61	KO	"	1
2121	" (" H21)	-62	VA	"	1
2122	" (" H22)	-62	VA	"	1
2123	" (" H23)	-62	VA	"	1
2124	" (" H24)	-65	KO	"	1
2126	" (" H26)	-68	VA	"	1
H5,H6,H7	ASEA hinausvaunut	-75(-28)	VA	TR	3
H18	Nordd Fabrik "	-24	TÖ	TR	1
2130	Scania-Vabis ratakuorma-auto	-73	MV	RK	1
2131	"	-80	MV	"	1
2132	"	-81	MV	"	1
2135	Nro 106140 tavaravaunu	-80	MV	"	1
2136	" 106924 tavaravaunu	-80	MV	"	1
2137	MAS. Sepelivaunu	-77	MV	RK	1
2138	"	-77	MV	"	1
2140	ENERCO harjakone	-80	MV	"	1
2141	Linko Enerco 8500	-82	MV	"	1
	Lumenkuljetusvaunu		KO	"	1
	Raitiotie lumiaurat		KO	"	1

56

PALOLAITOKSEN OMISTUKSESSA OLEVAT HÄLYTYSAUTOT,
JOTKA SÄILYTETÄÄN HKL:N TILOISSA

1510	Mercedes-Benz 408	-74	ACL-444	TÖ	TR	1
	Vanaja VLK 4/Wiima	-67	BGN-63	KO	TA	1
					yht.	2

PERÄVAUNUT AUTOILLE

1900	1-aks. kiinn. k-auto	-75	PA7335	KO	RK	1
1901	"	-76	PA-7545	KO	RK	1
1902	Auton peräv. M-800	-80		KO	RK	1
1903	Kaap.vaunu KV-2	-80		KO	RK	1
1911	1-aks. kiinn. 1510, 1519	-69	PA-3292	TÖ	TR	1
					yht.	5

RAITIOVAUNUT

Moottorivaunut

		Hank.vuosi	Kpl
1- 15	Karia Strömberg, 4-aks. telivaunut	-59	15
16- 30	Valmet-Tampella-Strömberg, 4-aks. telivaunut	-59	15
31- 70	Valmet nr 1, 6-aks. nivelvaunut	-73-75	40
301-330	Karia-Strömberg, 4-aks. telivaunut	-54-55	27
331-374	Valmet-Tampella-Strömberg, 4-aks. telivaunut	-55-56	40
		yht.	137

Perävaunut

501-530	Karia-Strömberg, 4-aks. telivaunut	-57	yht. 25
---------	------------------------------------	-----	---------

METROVAUNUT

101-154	Valmet-Strömberg	-79-82	Vaunupareja yht. 27
---------	------------------	--------	------------------------

Vanaja VLB/6100—Wiima HKL 108 vuodelta 1961. Kuvattu Ruskeasuolla 20.10.1972.

HKL bus no 108 in Ruskeasuo garage on 20 October 1972.

PIHDEILLA LEIMATTAVAT LIPUT

* 8786757

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 12.00

Pvm.
10. pv

Vaihto
yksityis-
linjalle
raittiovai-
masta

Nummen-
mäeltä

Kertalippu

* 2702326

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 12.20

Pvm.
8. pv

Korpola-
mäkeen

Alennuslippu

* 2891762

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 8.40

Pvm.
12. pv

Pohjo-
lasta

Voimassa
toukokuun
loppuun

Suuralennuslippu

* 0009952

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 8.20

Pvm.
14. pv

Satamaan

Lasten kertalippu

* 0081082

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 16.00

Pvm.
11. pv

Satamasta

Koululaislippu

* 0168151

5	6	7	8	1	2
9	10	11	12	3	4
13	14	15	16	5	6
17	18	19	20	7	8
21	22	23	24	9	10
				11	12
				13	14
				15	16
				17	18
				19	20
				21	22
				23	24
				25	26
				27	28
				29	30
				31	32
				33	34

Klo 7.40

Pvm.
15. pv

Korpola-
mäeltä

Invalidilippu

SOLOMATIC-LIPUT

0972872

SIIRTOLIPPU
OVERGÅNGSLIETT

10.-

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

000001

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

KERTALIPPU

Linja 4

04 71 19.00

000001

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

LASTENLIPPU

Linja 5

05 21 19.00

000001

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

SIIRTOLIPPU

Linja 4

40 21 19.00

000002

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

SIIRTOLIPPU

Linja 4

41 21 19.00

000003

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

SIIRTOLIPPU

Linja 5

50 21 19.00

97802

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

LASTENLIPPU

Linja 4

40 21 19.00

97802

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

LASTENLIPPU

Linja 4

41 21 19.00

97802

TURUN KAUPUNGIN
LIIKENNELAITOS

LASTENLIPPU

Linja 5

50 21 19.00

Linja 4
Puutarha-
kadulta

Linja 4
Kärsä-
mäeltä

Linja 5
Hälsästä

Linja 4
Puutarha-
kadulta

Linja 4
Kärsä-
mäeltä

Linja 5
Hälsästä

KÄYTÖSSÄ OLEVAT VAIHTOLIPUT

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00035* 778112

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00000* 778112

Aikuisten kertalipun vaihtolippu

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00015* 780112

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00000* 778112

Lasten kertalipun vaihtolippu

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00000* 778112

YKSITYISLINJAT
A. Jalo
Turku

28 V 61 N2 18

00000* 778112

Alennuslippujen vaihtolippu

Yksityislinjat
IX Turku

2 V 61 N2 02

00040* 795102

Yksityislinjat
IX Turku

2 V 61 N2 02

00000* 795102

Varakoneen lippu
Leimaus sama kuin yllärivissä

Vaihtolippu
aikuisen
N2 12352
Yksityislinjat
Turku

V Klu A I Pv Kk

5	6	7	2	1
8	9	10	6	3
11	12	13	7	4
14	15	16	8	5
17	18	19	10	7
20	21	22	12	8
23	24	1 2	13	9
		3 4	14	10
			15	20
			16	30
			17	60
			18	Linjan N:o
			19	v. 61

Kuukausi

Kelloaika

Vaihtolippu
lasten
N2 3302
Yksityislinjat
Turku

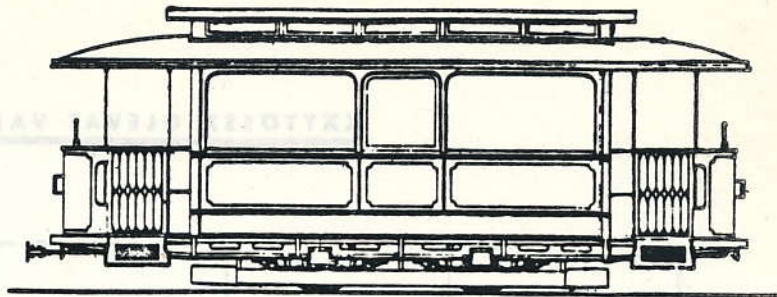
V Klu A I Pv Kk

5	6	7	2	1
8	9	10	6	3
11	12	13	7	4
14	15	16	8	5
17	18	19	10	7
20	21	22	12	8
23	24	1 2	13	9
		3 4	14	10
			15	20
			16	30
			17	v. 60
			18	Linjan N:o
			19	v. 61

Näitä lippuja käytetään kassakoneen ollessa epäkunnossa

HISTORIAN LEHDILTÄ

koonnut J. Rauhala

OHJESÄÄNTÖ KULJETTAJILLE,
JOIDEN KULJETTAMISSA VAUNUISSA ON
ALBERT -KYTKIMET

- 1) Kuljettajan tulee, ennenkuin hän ajaa vaunuineen yleiseen liikenteeseen, pyytää hallin esimieheltä opastusta kytkimen konstruktioista (rakenteesta).
- 2) Aina kun vaunupari, siis moottori- ja perävaunu, ajetaan hallista sekä kuljettajan vaihtuessa, tulee kuljettajan tarkoin katsoa, että moottori- ja perävaunun välinen kytkin on kunnollisesti lukittu.
- 3) Vaunuparia ei saa ajaa tulipalojen sattuessa raitiotielle järjestettyjen letkusiltojen yli, jos kytkimet ovat Albert-tyyppisiä, vaan on vaunut tässä tapauksessa irroitettava ja erikseen ajettava letkusillan yli.

Helsingissä helmikuun 7 päivänä 1934

G. Idström K. Arnold-Larsen

Päiväkäsky N:o 32/1949

Ohje englantilaisten vaihteiden kääntämisestä

Maanantaista 27. 6. 49 alkaen on kaikkiin englantilaisiin sähkövaihteisiin ajettava siten, että ajettaessa raitioiden haarautumispaikassa oikeanpuoleiselle raitiolle on virta kytkettävä (1 kontakti), kun sitävastoin ajamisen vasemmanpuoleiselle raitiolle aina tulee tapahtua ilman virtaa.

17. 6. 49.

merk. Reino Castrén

1930-luvun loppupuolella johdinautoilla liikennöimistä tarjottiin helsinkiläisille silloin vanhentuneena pidetyn raitiovaunun ja huippuhienoksi arvostetun linja-autoliikenteen risteytyksenä. Johdinauto-nimeä ei tuolloin vielä käytetty, vaan kirjoitettiin sekä puhuttiin trolleybussista. Lehtien toimitukset käyttivät eräässä vaiheessa nimitystä "lankabussi" ja ainakin yksi yritys saada suomenkielinen vastine trolley-bussille oli erään yleisönosastonkirjoittajan ehdotus "rullalinjuri" ja "kehrälinjuri". Perusteena oli, että "trolley" on "rulla = kehrä". Nyt jälkeenpäin voi vain todeta, että onneksi ei...

Toinen sana on "raituri". Linjuri on tietysti linja-auto ja raituri on siis raitiovaunu, ratikka, raitisikka, spora jne. Muuan 30-luvun pakinoitsija käytti johdonmukaisesti "raituria" teksteissään eikä nimitys aivan onnettomalta tunnukaan!

Etuaajo-oikeuden käyttämisestä ¹⁾

Poikkeuksena yleisestä säännöstä, että oikealta tuleva ensin sivuuttaa ajoteiden risteys, on Helsingin kaupungin liikennejärjestyksen ²⁾ 8 §:n mukaan raitiovaunun ja ajoneuvon ristikkäin kohdatessa toisensa raitiovaunun kuljettava ensin, ellei liikennemerkin annolla toisin määrätä.

Kuitenkin on samassa pykälässä määrätty, ettei edes oikealta tuleva ajoneuvo saa katkaista vasemmalta tulevien ajoneuvojen muodostamaa jonoa. Raastuvanoikeus on katsonut, että vain kaksikin peräkkäistä ajoneuvoa on jono.

Autoilijat ovat valittaneet, että raitiovaunujen kuljettajat käyttävät etuaajo-oikeuttaan häikäilemättömästi, m.m. usein katkaisten jonon, tai tunkeutuen auton eteen takaviistosta vasemmalta tai muuten yllättävästi.

Katuliikenteen häiriötön sujuminen edellyttää, että jokainen kadulla liikkuja joustavasti sopeutuu liikenteeseen ottaen sopuisasti huomioon toistenkin edut sekä toisten mahdollisen huomaamattomuuden ja taitamattomuuden. Raitiovaunuille myönnetty etuoikeus velvoittaa raitiovaununkuljettajia toimimaan niin, ettei heitä voida moittia toisten sortamisesta:

- 1) raitiovaunuille myönnettyä etuaajo-oikeutta myös vasemmalta tullessa on käytettävä vain milloin se on välttämätöntä;
- 2) raitiovaunun lähestyessä ajotien haarautumiskohtaa tai raitioiden risteystä on kuljettajan erikoisesti tarkattava oikealla puolellaan liikkuvia ajoneuvoja ja varauduttava siihen, että autoilija ehkä ei huomaa antaa tietä yllättävästä suunnasta lähestyvälle tai yllättävästi suuntaa muuttavalle raitiovaunulle; sekä
- 3) jos ajoneuvot muodostavat jonon, eikä paikalla ole liikennepoliisia, on raitiovaunun annettava jonon sivuuttaa, mutta jos jono on pitkä, varovasti lähestyen merkinannolla pyydettävä tietä.

Johdinautolla ja linja-autolla ei katuliikenteessä ole mitään etuoikeuksia muihin ajoneuvoihin nähden.

Raitiovaunuja, johdin- ja omnibusautoja kielletään pysäyttämästä suojatielle tai niin, että ne sulkevat risteävän ajotien tai rajoittavat näköalaa ajoteiden risteyksissä.

4. 6. 49.

merk. Reino Castrén

Päiväkäsky N:o 9/1949

Lämmityksen käyttäminen raitiovaunuissa

Liikennelaitoksen lautakunnan päätöksen mukaisesti saadaan raitiovaunuissa kytkeä puoli lämpöä —3 (kolmen) asteen pakkasella ja koko lämpö —12 asteella.

Kylmyysasteet luetaan aamulla ennen ulosajoa Töölön hallin ja muulloin Ylioppilastalon tarkastusaseman lämpömittarin mukaan.

19. 2. 49.

merk. R. Gustafsson.

Päiväkäsky N:o 18/1949

Rahastajien istumisoikeus vanhoissa vaunuissa

Rahastajille huomautetaan, että he eivät saa istua palveluksen aikana niissä vanhoissa vaunuissa, joissa ei ole kiinteää rahastajanpaikkaa. Istuminen on näinollen edelleenkin sallittua vain poikkeuksellisesti vaunun ajaessa tyhjänä varsinaisen sisäkaupunkialueen ulkopuolella, tai muulloin rahastajan äkillisesti sairastuessa niin, ettei hän jaksais seistä. Rahastajan on kuitenkin aina noustava seisomaan ennen vaunun tuloa pysäkillle, kunnes vaunu jälleen on lähtenyt liikkeelle.

4. 5. 49.

merk. Reino Castrén.

Päiväkäsky N:o 79/1948

Ajaminen raitio- ja johdinvaunujohtojen risteyskohdissa

Vaunun kulkiessa johdinauton ja raitiovaunun ilmajohtojen risteyksien alitse on virta katkaistava samalla tavalla kuin virtapiirien eristäjien kohdalla.

9. 11. 48.

merk. Harald Dahlberg.

Päiväkäsky N:o 39/1948

Kilpien vaihtaminen

Aikaisemmin tapahtuneiden tapaturmien johdosta huomautetaan rahastajille, että annettuja ohjeita kilpien kääntämisestä tulee ehdottomasti noudattaa. Näinollen on ankarasti kielletty kääntämästä kilpiä astinlaudalla seisten vaunun ollessa liikkeellä, sillä seurauksena voi helposti olla, että rahastaja liukastuu ja aiheuttaa itselleen vahinkoa, jota ei voida ilmoittaa tapaturmaksiksi, ja joka ei myöskään oikeuta sairasavustukseen, vaan josta päinvastoin rangaistaan. Samanaikaisesti kehoitetaan rahastajia kääntämään kilvet oikealla pysäkillä ja tekemään sen maassa seisten.

29. 4. 48.

merk. Harald Dahlberg.

PÄÄTEPYSÄKKI

koonnut A.Hellman

TaKL:n lippujen hinnat 1.1.83

Aikuisten kertalippu	4,00 mk
Lasten kertalippu	1,80 mk
Perhealennuslippu	61,00 mk (30 matkaa)
Alennuslippu	30,00 mk (10 matkaa)
Alennuslippu	12,00 mk (10 matkaa)
— koululaiset, eläkeläiset, vammaiset	
Kuukausilippu	76,00 mk
Aikuisten matkailijalippu	18,00 mk (24 tuntia)
Lasten matkailijalippu (alle 16 v)	12,00 mk (24 tuntia)

- Lastenlipulla saa matkustaa 14-vuotias ja sitä nuorempi
- Alennuslippuihin sisältyy yksi vaihto matkaa kohden matkan jatkamiseksi eri linjalla paikkaan, jonne ensiksi käytetyllä linjalla ei pääse. Vaihto on sallittu tunnin aikana leiman kellonajasta laskettuna. Menosuuntaan vaihdettaessa saa käyttää kaikkia linjojen yhteisiä pysäkkejä. Paluusuunnassa on vaihdettava eri linjalle ensimmäisellä mahdollisella pysäkillä. Matka ei saa jatkua paluusuuntaan samaa katuraitia pitkin.
- Aikuisten mukana saa yksi 6-vuotias tai sitä nuorempi matkustaa maksutta.
- Yömaksu on kaksinkertainen.
- Todistekortilla ostetulla alennuslipulla saa matkustaa vain henkilö, jolle todistekortti on myönnetty.
- Kuukausilippu on kantakorttityyppinen henkilökohtainen lippu, joka myönnetään anomuksesta vain Tampereella asuville. Kuukausilipun maksutarra on voimassa kalenterikuukauden. Yöliikenteessä ei riitä, että näyttää lipun kuljettajalle kahteen kertaan, vaan lisäksi on maksettava yksinkertainen maksu joko kerta- tai alennuslipulla.
- Seisovan matkustajan tilan vievästä esineestä peritään matkalipun hinta.
- Teiskon ja Aitolahden linja-auton käyttäjät saavat kaupungilta hintatukea yksityisten liikennöitsijöiden sarjalippuihin.

TuKL:n uudet taksat 1.1.83

Aikuisten kertalippu	3,20 mk
Lasten kertalippu	1,50 mk (7-17 vuotiaat)
Kuukausikortti	67,00 mk kalenterikk. (tammik. 83: 60,00 mk)
Invalidialennuskortti	8,00 mk (10 matkaa)
Lasten alennuskortti	12,50 mk (10 mtk, 7-17 v)
Koululaisalennuskortti	22,00 mk (5x10 matkaa)
Matkailulippu	15,00 mk (24 tuntia)
Vuosikortti	
— henkilökohtainen	670,00 mk kalenterivuosi
— haltijakohtainen	1005,00 mk kalenterivuosi
Vaihto siirryttäessä TLO:n autosta TKL:n autoon: aikuiset	1,50 mk

Vanhan taksan mukaisten alennuskorttien, lasten alennuskorttien ja invalidialennuskorttien voimassaoloaika päättyi 31.1.83

Koululaisten kuukausi- ja lukukausitarroja ei enää myydä. Koululaiset, joille on myönnetty kantakortti koululaisten kuukausi- ja lukukausitarrojen ostoon, saavat liikennelaitoksen lippumyymälöistä Kauppahallissa ja Kauppatorilla koululaisalennuskorttien ostamiseksi osto-oikeuslipukkeiston. Koululaisten alennuskortteja myydään yhtä lipuketta vastaan 5x10 matkaa ja yhteensä kevätlukukauden 1983 aikana enintään 250 matkaa. Koululaisalennuskortteja myydään kaikissa liikennelaitoksen lipunmyyntipaikoissa. Koululaisalennuskorttia leimattaessa on samalla esitettävä em. kantakortti. Koululaisalennuskortti kelpaa koulupäivinä klo 22 saakka kevätlukukauden aikana. 65 vuotta täyttäneet, jotka saavat kansaneläkkeen lisäosaa (1.1.83—), voivat hakea liikennelaitoksen kauppahallin myymälästä eläkeläiskortin, joka oikeuttaa matkustamaan liikennelaitoksen autoissa lasten alennuskortilla. Hakijalla pitää olla KELA:n päätös lisäosasta tai sen oikeaksi todistettu jäljennös sekä valokuva. Lasten alennuskorttia leimattaessa on samalla esitettävä em. eläkeläiskortti. Lasten alennuskortteja myydään liikennelaitoksen kaikissa lipunmyyntipaikoissa.

Jos metroliikenteessä on häiriö, joka kestää tai sen arvelaan kestävän yli puoli tuntia, kumipyörämetro alkaa toimia. Tällöin aletaan liikennöidä bussilinjaa 00 Itäkeskus—Hakaniemi. Reitti on Itäväylä—Sörnäisten rantatie—Hakaniementori.

Itäkeskuksen päätepysäkki on metroasemalla. Siilitien aseman pysäkki on Itäväylän rampilla. Herttoniemen aseman pysäkki on keskustaan päin ajettaessa rampilla ja itäsuuntaan ajettaessa Itäväylällä linjan 58 pysäkillä. Kulosaassa pysähdytään molemmilla pysäkeillä. Seuraava pysäkki on Suviлахti. Hakaniemen päätepysäkki on torin itälaidassa sijaitseva linja-autoille varattu pysäkkialue.

Linjalla noudatetaan ajankohdan mukaan metron aikataulua, mutta kuljetuskapasiteetti riippuu kuormituksesta, eli autoja pyritään lisäämään ja vähentämään joustavasti tarpeen mukaan.

Mikäli osaa metrolinjasta kyetään liikennöimään, linja 00 ajaa vain sitä väliä, jota junat eivät kulje.

Linjalla 00 tarvittava kalusto otetaan liikenteenohjauskeskuksen käytössä olevista vuoroista (vara XX) sekä tarvittaessa liityntäliikenteestä ja myös ruuhka-ajan lisäliikennevuoroista. Enimmillään otetaan »runkolinjalle» puolet liityntäliikenteen vuoroista sekä noin puolet linjojen 14, 16, 17, 36 ja 55 vuoroista. Ruuhka-aikoina otetaan vuoroja myös linjoilta 16A, 32, 39, 42, 55V, 62, 63, 64, 65A ja 66A. Linjan 00 ruuhka-ajan kuljetuskyvyn on oltava 10.000—11.000 matkustajaa tunnissa sekä muuna aikana 3000-4000 matkustajaa tunnissa.

Metrotoimiston lakkauttamisen johdosta siirtyy HKL:lle 7 henkilöä. Kaupunkisuunnitteluvirastoon siirtyy em. toimistosta 6 henkilöä ja loput n. 45 henkilöä siirtyvät rakennusvirastoon.

HKL:n pääkonttori siirtyy osittain Ilmalasta metrotaloon (osoite: Toinen linja 7). Osa toiminnoista jää Ilmalaan tai siirtyy Vallilaan ja Ruskeasuolle.

Helsingin uusi yhteistariffi 1.1.1983

Kertalippu, aikuiset	001/83	4,20 mk
» lapset	021/83	1,60 mk
Sarjalippu, aikuiset (10 mtk)	011/83	38,00 mk
» lapset 7-16 v (10 mtk)	022/83	8,50 mk
Alennussarjalippu: koulul., eläkeläiset, invalidit, varusmiehet (10 mtk)	041/83	8,50 mk
30 päivän lippu, aikuiset	051/83	77,00 mk
» lapset 7-16 v.	050/83	26,00 mk
» koululaiset	049/83	26,00 mk
» eläkeläiset, invalidit, varusmiehet	048/83	26,00 mk
Vuosilippu	koko vuosi	770,00 mk
	1. puolivuosi	460,00 mk
	2. puolivuosi	310,00 mk
	1. vuosineljännes	250,00 mk
	2. vuosineljännes	220,00 mk
	3. vuosineljännes	200,00 mk
	4. vuosineljännes	100,00 mk
Matkailijalippu (24 tuntia)	031/83	22,00 mk
Virkamieslippu, henkilökoht.		900,00 mk
» haltijakohtainen		1650,00 mk
Invalidien vuosivapaalippu		—
HKL:n vapaalippu		—
Vaihdontarkkailulippu		—

Oy Sisu-Auto Ab:ltä on tulossa nivelbussi. On mahdollista, että HKL kokeilee aikanaan sen prototyyppiä.

VR:n Helsingin lähiliikenteen vyöhyketariffin matkalippujen hinnat 1.1.1983

	meno aik.	meno lapset	10 matkaa aikuiset	10 matkaa lapset	kuukausilippu aikuiset	kuukausilippu lapset
1 vyöhyke	4,00	2,00	32,00	16,00	80,00	40,00
2 vyöhykettä	6,50	3,30	52,00	26,00	140,00	70,00
3 vyöhykettä	9,50	4,80	76,00	38,00	205,00	103,00
Koululaisliput:		12 v. täyttäneet		alle 12-vuotiaat		
1 vyöhyke		60,00		40,00		
2 vyöhykettä		105,00		70,00		
3 vyöhykettä		154,00		103,00		

Näiden lisäksi myydään vyöhykerajan ylittämiseen oikeuttavia lippuja:

— yhden vyöhykkeen lippu välille:

Pukinmäki—Hiekkaharju

Rekola—Ristinummi

Mäkkylä—Koivuhovi tai

Kannelmäki—Martinlaakso

— kahden vyöhykkeen lippu välille:

Pukinmäki—Ristinummi tai

Mäkkylä—Jorvas

Näissä lipuissa ei ole vyöhyketunnusta.

Kaupunginhallitus päätti syksyllä 1982, että Kampin—Itäkeskuksen ja Itäkeskuksen—Kontulan metro-osuuksien rakennustekninen suunnittelu ja rakentaminen siirtyvät 1.1.83 yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston vastuulle. Näihin kuuluvat mm.:

- radan alusrakenne
- sillat
- tunnelit
- maisemointi
- aitaus
- palovesijohto
- sähkönsyöttöasemin rakennustyöt
- metroasemat varusteineen sekä LVIS- ja tasonvaihtolaitteineen.

Sama kaupunginhallituksen päätös sälytti HKL:n ja sen lautakunnan vastuulle em. rataosuuksien metroteknisen suunnittelun ja hankinnat sekä ratateknisen rakentamisen. Näihin kuuluvat mm. seuraavien kohteiden hankinta-, asennus- ym. työt.

- syöttöasemien kojeistot
- viestijärjestelmät
- sähkönsyötön ja talotekniikan kaukokäyttöjärjestelmät
- kaapeloinnit
- virtakiskolaitos
- lipunmyynti- ja leimauslaitteet
- radan päällysrakenne

Vanhan käytännön mukaan käyttötehtävät siirtyvät HKL:n hoitovastuulle sitä mukaa kun kohde tarvitsee hoitohenkilökuntaa.

Metroasemien lipuissa käytettävät nimilyhenteet:

- HN = Herttoniemi
- HT = Hakaniemi
- IK = Itäkeskus
- (KN = Kaisaniemi?)
- (KL = Kontula)
- KP = Kamppi
- KS = Kulosaari
- (MP = Myllypuro)
- RT = Rautatientori
- ST = Siilitie
- (SN = Sörnäinen)

Metron liityntäliikennettä ohjataan Herttoniemen ja Itäkeskuksen pintaliikenteen valvomoista. Itäkeskuksen valvomossa on miehitys klo 5.15—23.30 ja Herttoniemen valvomossa klo 5.30—22.45. Herttoniemen linjojen loppuillan valvonta hoidetaan Itäkeskuksesta. Valvomot seuraavat, että liityntäliikenteen autot tulevat ja lähtevät ajallaan, ja hankkivat tarvittaessa vara-autoja. Radiojärjestelmä on yhteinen LOK:n kanssa, mutta valvomot käyttävät omia kanavia 5 ja 6. Valvojilla on käytössään tv-valvontalaitteisto, jolla seurataan bussien liikkeitä. Lisäksi asemilla on »lähdönkielto-opastimet», joilla valvoja voi tarvittaessa viivyttää kaikkien tai tietyn linjan autojen lähtöä. (Opastimia ei kylläkään käytetä tarvittaessa.) Itäkeskuksessa on ongelmana se, että valtaosaa linjoista liikennöi LOY. Valvojilla ei ole mahdollisuutta suoraan puuttua LOY:n kuljettajien toimiin.

Metron jatko Kontulaan perustuu kaupunginvaltuuston 14.11.1979 tekemään päätökseen.

Radan pituus on 3,3 km. Radalle tulevat Myllypuron ja Kontulan asemat. Kaupunginvaltuuston päätökseen ei sisällynyt Kurkimäen aseman rakentamista. HKL:n metron käytöstä saamat kokemukset viittaavat siihen, että olisi perusteltua rakentaa Kurkimäkeen halpa sivulaituriasema palvelemaan asunto- ja teollisuusaluetta (100.000 kerrosneliömetriä asuntoja ja 50.000 kerrosneliömetriä liiketiloja). HKL on jo tehnyt asiasta esityksen lautakunnalleen. Asia tulee lähiaikoina kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi (12.82).

Hyväksyttyjen luonnospiirustusten mukaan Myllypuron ja Kontulan asemat ovat keskilaituriasemia. Kontulan asema sijoittuu heti Kontulantien pohjoispuolelle Kontulankaaren kohdalle. Kontulan aseman osalta halutaan vielä tutkia halvempaa sivulaiturivaihtoehtoa.

Liikennöitsijävaihdokset 1982—1984:

1.9.82

Linja 45	HKL:Itä	STA:Ile
» 52	STA:Itä	TLL:Ile
» 73	»	LOY:Ile
» 76S	»	»
» 83	TLL:Itä	HKL:Ile
» 95	HKL/LOY:Itä	LOY:Ile

1.6.83

Linja 35	STA:Itä	HKL:Ile
» 39	HKL:Itä	STA:Ile
» 63	»	»
» 71(V)	STA:Itä	HKL:Ile
» 71S	»	»
» 71T	»	»
» 70(A)	»	LOY:Ile
» 95	LOY:Itä	HKL:Ile
» 97	»	»

1.1.84

Linja 90(A)	LOY:Itä	HKL:Ile
-------------	---------	---------

1.6.84

Linja 94	LOY:Itä	HKL:Ile
----------	---------	---------

1.9.84

Linja 74	STA:Itä	LOY:Ile
» 94B	LOY:Itä	HKL:Ile
» 98	»	»

Samana aikavälinä on tarkoitus lopettaa linjat 80, 81S, 82S, 82T, 92, 94S, 96S, 97S ja 97X. Tämä on suunnittelua vuodelta 1982, johon on jo tullut muutoksia. Linja 94S olisi nimittäin lopetettu 1.1.83.

Linjan 21V vuoro 538 lähtee iltaruuhkassa klo 15.50 Salmisaaresta Asema-aukiolle. Tämän yhden lähdön päätepysäkki on Alkon tehtaanportin vieressä.

Linjan 8 Morsiamenkadun pysäkki on siirtynyt Salmisaaren suuntaan ajattaessa risteyksen toiselle puolelle.

Linjan 5 päätepysäkki Merisotilaantori on siirretty torin toiseen reunaan Merikasarminkadulle. Linjan normaali liikenne kulkee nykyään sivuraiteen kautta.

Syystalvesta on linjan 10 reitti palannut normaaliksi Linjoille. Näin lyhyen loppui Wallininkadun ura raitioliikenteen reittikatuna.

24.11.82

Vaunut 316 ja 350 kuskattiin Koskelasta palasina romuliikeseen.

Vuonna 1983 romutettaneen kuutisen vaunua, minkä jälkeen 10-14 vaunua vuodessa. Kaikki jäljellä olevat hallipäsit säilytetään toistaiseksi, ne kun mahtuvat pituutensa puolesta yhdelle raiteelle viiden perävaunun taakse.

6.12.82

Vuoden tauon jälkeen olivat taas normaalit poikkeusjärjestelyt käytössä presidentinlinnan itsenäisyyspäivän vastaanoton aikana. Näistä voi lukea tarkemmin RAITION numerosta 4—1980.

15.12.82

Toimitusjohtaja Matti Laamasen 15 vuotta kestänyt kausi HKL:n toimitusjohtajana päättyi.

16.12.82

HKL:n uusi toimitusjohtaja Martti Lund aloitti virkakautensa. Aiemmin hän on toiminut mm. STA Oy:n toimitusjohtajana sekä organisaatio- ja rationalisaatioasiantuntijana kaupungin organisaatiotoimistossa.

HKL:sta on jo vuosia kurjistettu — anteeksi, piti sanoa rationalisoitu. Saapa nyt nähdä mitä tapahtuu, kun oikea asiantuntija astuu remmiin.

Koululaislinjoja 42T ja 50T ei liikennöity 22.12.82—2.1.83 välisenä aikana.

Metrovaunupari 153-154 tuli liikenteeseen joulunpyhien tienoolla.

24.12.82

Normaalit supistukset joukko liikenteessä: Viimeinen metrojuna RT 17.30 ja IK 17.15. Oy Liikenne Ab ja Suomen Turistiauto Oy liikennöivät tilapäislinjaa 73 Rautatienatori—Ala-Malmi. Päätepysäkki oli Malmin kirjaston kohdalla (hautuumaalinja). Linjalla 55A oli tiennetty liikenne 10—17 välillä. Tavanomainen poikkeusreitti oli käytössä Hietaniemenkadun ollessa yksisuuntainen (—Hietaniemenkatu—Hiekkarannantie—Eteläinen Hesperiankatu—Mechelininkatu—).

Ainoa raitiovaunulla ajettava henkilökuntavuoro liikennöi jälleen 24.12.82. Vuoro 1 liikennöi kerran vuodessa reittiä KH 18.05 — SÖ 18.15 — HT — KT — EIR — YT — TK — ST — KH. Tarvittaessa on kuljettajalla lupa oikaista mikäli mahdollista.

Loppujen lopuksi tämäkin vuoro ajettiin bussilla!

25.12.82

Liikenne alkoi klo 11.05—11.45 välillä. Ensimmäiset metrojunat IK 11.15 ja RT 11.40. Liikenne hoidettiin pyhäaika-taulujen mukaan paitsi linjoilla 67, 68 ja 69, joilla oli harvennettu liikenne.

HKL:n mainospaikkojen vuokraus (12.82):

Linja-autojen sisä- ja ulkomainospaikat on vuokrattu Oy Julisterengas Ab:lle. Oy Finnay-Yhtiöt Ab vuokraa edelleen metrojunien kattokaaripaikat sekä radanvarsiseinien juliste-paneelit, Hakaniemen aseman pilarimainospaikat, Rautatien-torin aseman lasikot sekä em. asemien diavisiio- ja diakuva-paikat. Julisteyhtymä Oy rakentaa, pitää kunnossa ja huoltaa pysäkkien sadekatokset omalla kustannuksellaan niihin myönnettyä mainosoikeutta vastaan. Em. paikoille on HKL:lle varattu mahdollisuus omaan mainontaan.

HKL:lla on yksittäisiä mainospaikkoja Martinlaakson radan Pohjois-Haagan ja Kannelmäen asemilla. Ne on vuokrattu AH-julisteelle. Rautatien-torin liikennekioskista on vuokratu kahdeksan mainoskaappia Oy Ulkomainos Ab:lle. Vaunussa 22 ollut liikkuvan tekstin mainospaikka oli Oy Julisterengas Ab:n kokeilua vuoden 1982 loppuun asti.

Metrojunien ulkoseiniin ei tule mainostarvoja. Tällä halutaan säilyttää junien kokonaisilme.

Vuonna 1982 HKL sai mainostuloja n. 1.800.000 markkaa. Metroon liittyvät mainostilat lisänevät tuloja yli 500.000 markkaa vuodessa.

1.1.83

Linjan 6 vaunu 352 suistui aamupäivällä kiskoilta Hämeen-tien ja Sturenkadun risteyksessä. Vaunu oli matkalla keskustaan päin. Syynä olivat oletettavasti liian suuri nopeus ja vaihteen väärä asento. Muutama linjan 8 vaunu joutui lähtemään Paavalin kirkon pysäkiltä peruuttamalla.

1.1.83

Linjan 42 lähtöjä ma-pe päivällä ja ruuhka-aikana osin ti-hennettiin ja osin harvennettiin.

Linjalle 83 tuli ma-pe lisää lähtöjä: Herttoniemestä 12/vrk ja Tammisaloista 2/vrk. Lauantai- ja sunnuntailähdöt vähenivät: Herttoniemestä la 18 ja su 17 vähemmän; Tammisaloista la 17 ja su 16 vähemmän.

Avoin rahastusjärjestelmä bussiliikenteessä ei toteutunut-kaan vuoden alussa, vaikka sitä jo viime vuonna lupailtiin. Tosin Oy Liikenne Ab:n linjoilla on aika avointa. (Eräskin matkustaja kysyi, onko lipussa vielä vaihtoaikaa. Kuljettaja vastasi »emmä vaan tiedä» ja lippuun vilkaisematta viittasi matkustajan peremmälle.

3.1.83

STA Oy:n liikennöimä poikittaislinja 512 Ala-Malmi—Kehä I—Tapiola muuttui yhteistariffilinjaksi Helsingin kau-pungin alueella. Autoissa ei myydä yhteistariffilippuja. Jos matka ulottuu kaupungin rajan ulkopuolelle, koko matkasta on maksettava liikenneministeriön taksan mukainen maksu.

7.1.83

Linjan 83 lähtömäärä viikossa kasvoi peräti 240:llä. La ja su lähdöt kaksinkertaistuivat.

7.1.83

Vantaan kytkinasemalla käännettiin väärää kytkintä, jolloin koko Helsinki pimeni klo 11.05 noin 50 minuutin ajaksi. Raitiovaunut ja metrojunat seisoivat. Jopa junatkin (sähkö) seisoivat 8 minuuttia, minkä jälkeen ne saivat virtaa Hyvinkään syöttöasemalta. Metrojunat onnistuivat olemaan asemalla tai rullasivat niille. Liukuportaissa ja hisseissä oli häiriöitä. Tilapäinen vuokrattu kuulutusjärjestelmä ei toiminut. (Tähän asti monet ovat ihmetelleet, mihin kallista kuulutusjärjestelmää tarvitaan. Nyt samat kysyivät, miksi sitä ei ollut!) Rataradiojärjestelmä ei sekään tietenkään toiminut. Toisaalla tässä numerossa selostettu kumipyörämetro saatiin toimimaan vähän ennen kahtatoista. Tosin vain yhden bussin nähtiin lähtevän Hakaniemestä sieltä, mistä niiden olisi pitänyt lähteä ja missä matkustajatkin odottivat. 00-linjan autot lähtivät jostain syystä Hakaniemenrannan pysäkiltä. Liikkeelle saatiin neljä autoa.

12.1.83

VR:n ainoa kotimainen sähköveturi eli Sv 1 3201 veti viimeisen kerran junaa. Kysymyksessä oli P15/16 Hki—Imatra—Hki.

12.1.83

Linjalla 8 havaittiin pitkästä aikaa nivelvaunu. Linjalla 7 vuorossa 137 vaunu 324 ja tietysti rahastaja.

12.1.83

HKL:n koejohdinauto nähtiin pitkästä aikaa liikkeellä ilmeisesti koulujoukossa.

16.1.83

Linjalle 92B tuli joitakin lisälähtöjä ruuhka-aikoina. Muuna aikana lievää supistusta.

17.1.83

Linjalta 14 ja 14V poistettiin kummaltakin 20 lähtöä viikossa.

17.1.83

Kaksi linjan 6 vaunua törmäsi klo 5.57 yhteen Hämeentien ja Sturenkadun risteyksessä. Arabian suuntaan kulkeneen vaunun 357 kuljettaja ei havainnut vaihteen olevan väärässä asennossa ja törmäsi Koskelasta tulevaan vaunuun 360. Ainakin viimeksimainittu vaunu putosi kiskoilta. Paikalla on raitiovaunujen kohtauskieltomerkki. Kolarin vuoksi vaunut eivät päässeet Koskelasta linjalle ja osa aamun raitiovuoroista ajettiin busseilla. Hässäkkä oli ohi vasta seitsemän jälkeen.

Vaunut 326 ja 327 odottivat riisuttuina kohtalonsa täyttymistä tammikuun puolellavälissä.

21.1.83

Linjan 8 vuorossa 109 oli nivelvaunu 55.

25.1.83

Johdinauto 1 oli pitkästä aikaa kaupallisessa liikenteessä linjalla 14 vuorossa 206.

Linjan 6 vaunu putosi kiskoilta Vallilan hallin kohdalla klo kuuden jälkeen. Etuteli jatkoi keskustaan ja takateli halliin. Hietalahden suunnan liikenne kiersi Brahenkadun kautta Hakaniemeen. Osa vuoroista sai perävaunun tavallista myöhemmin. Homma oli ohi jo ennen klo seitsemää.

31.1.83

VR:n Otso-pienveturi hinasi metrovaunun parin 117-118 pyöränsorvaukseen. Tällaisia yhdistelmiä voi nähdä satunnaisesti em. syystä, joten ei pidä säikähtää, jos moinen tulee vastaan. VR:n veturi hakee metrojunan huoltoraiteen länsipään vaihteelta, johon päättyy VR:n ajo-oikeus. Metron ratakuorma-autoilla ei taasen ole menemistä VR:n raiteelle. Metrojunista irrotetaan tällaisten matkojen ajaksi virroittimet, koska ne eivät mahdu VR:n kuormanulottuman sisään.

Maaliskuun 1. päivänä otettiin käyttöön Kampin metroasema. Metrojunien aikataulu ei muutu. Suurin sallittu nopeus nostettiin 60:stä 70:ään kilometriin tunnissa. Maaliskuun 5. päivästä junissa on sunnuntaisin kolme vaunun päitä liikenteessä. Hiljaisena aikana (esimerkiksi pyhäaamu) saatetaan ryhtyä ajamaan yhdellä yksiköllä.

3.2.83

Metron parillisissa vuoroissa oli klo 15.30 jälkeen kolme vaunun päitä. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun matkustajaliikennettä kokeiltiin täyspitkillä junilla tässä laajuudessa.

4.2.83

Metrojuna 155-156 oli koeajossa.

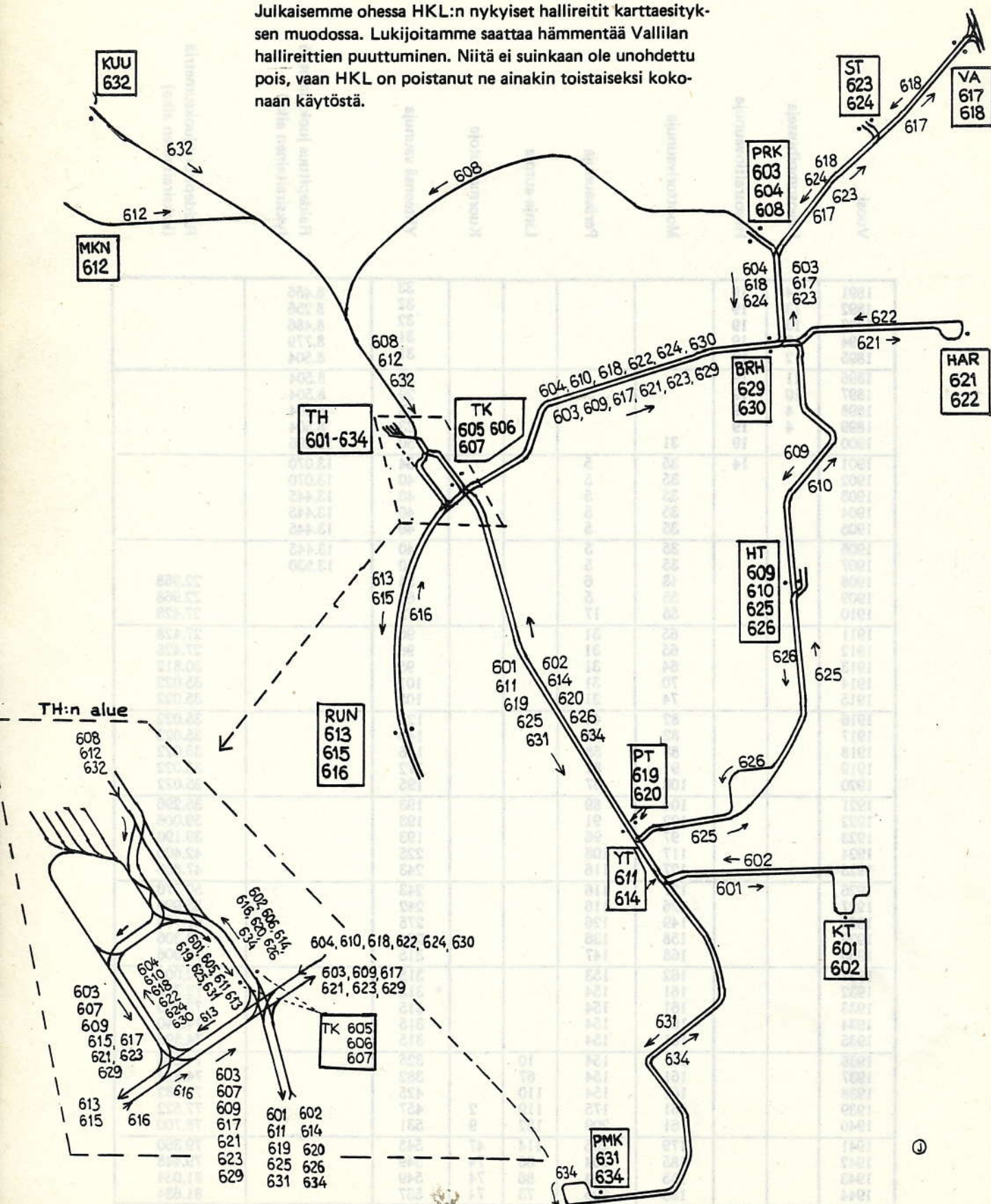
Raitioliiikenteen kaikkiin vuoroihin ilmestyi helmikuun alkupuolella monen vuoden tauon jälkeen vuoronumerokilpi myös vasemmalle puolelle.

Vuosi	Hevosomnibusseja	Hevosraitiovaunuja	Moottorivaunuja	Perävaunuja	Linja-autoja	Kuorma-autoja	Yhteensä vaunuja	Raidepituus juoksumetriä (yksiraitainen aika)	Raidepituus juoksumetriä (kaksiraitainen aika)
1891	14	19					33	8.456	
1892	13	19					32	8.256	
1893	13	19					32	8.486	
1894	12	19					31	8.779	
1895	12	19					31	8.504	
1896	11	19					30	8.504	
1897	10	19					29	8.504	
1898	4	19					23	8.504	
1899	4	19					23	8.504	
1900		19	31				50	12.296	
1901		14	35	5			54	13.070	
1902			35	5			40	13.070	
1903			35	5			40	13.445	
1904			35	5			40	13.445	
1905			35	5			40	13.445	
1906			35	5			40	13.445	
1907			35	5			40	13.530	
1908			48	6			54		22.968
1909			55	5			60		22.968
1910			55	17			72		27.428
1911			65	31			96		27.428
1912			65	31			96		27.428
1913			64	31			95		30.812
1914			70	31			101		35.022
1915			74	31			105		35.022
1916			82	45			127		35.022
1917			82	58			140		35.022
1918			88	58			146		35.022
1919			91	81			172		35.022
1920			108	87			195		35.022
1921			104	89			193		35.296
1922			102	91			193		39.006
1923			97	96			193		39.190
1924			117	108			225		42.400
1925			127	116			243		47.850
1926			127	116			243		50.570
1927			126	116			242		55.990
1928			149	126			275		61.168
1929			158	136			294		68.306
1930			168	147			315		72.006
1931			162	153			315		72.006
1932			161	154			315		72.710
1933			161	154			315		73.970
1934			161	154			315		74.240
1935			161	154			315		74.596
1936			161	154	10		325		74.596
1937			161	154	67		382		74.824
1938			161	154	110		425		76.082
1939			161	175	119	2	457		77.522
1940			161	209	152	9	531		78.700
1941			179	205	114	47	545		79.360
1942			185	204	86	74	549		79.448
1943			185	204	86	74	549		81.034
1944			185	205	73	71	537		81.634

TÖÖLÖN HALLIREITIT

1. 3. 1983

Julkaisemme ohessa HKL:n nykyiset hallireitit karttaesityksen muodossa. Lukijoitamme saattaa hämmentää Vallilan hallireittien puuttuminen. Niitä ei suinkaan ole unohdettu pois, vaan HKL on poistanut ne ainakin toistaiseksi kokonaan käytöstä.

1. 3. 1983

*Sisu—Wiima HKL 240 vuodelta 1958.
HKL 240 from 1958.*